

RAPORT
de monitorizare a serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, în perioada 24-27 februarie 2022, în care este reflectată criza de securitate din regiune
(Decizia nr. 75 din 11 martie 2022)

La data de 25 februarie 2022, prin Ordinul nr. 17 A *Cu privire la dispunerea procedurii de monitorizare a unor posturi de televiziune* a fost dispusă monitorizarea programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, inclusiv cele achiziționate/retransmise, ale serviciilor media audiovizuale: „NTV Moldova”, „Primul în Moldova” și „RTR Moldova”, pentru perioada 24-27 februarie 2022, în care este reflectată criza de securitate din regiune.

Astfel, Consiliul Audiovizualului a supus monitorizării programele audiovizuale de știri și dezbateri, cu un caracter politic, analitic și/sau militar locale și retransmise, difuzate de furnizorii de servicii media nominalizați, în perioada 24 februarie 2022, ora 00:00 – 27 februarie 2022, ora 23:59, iar în cadrul ședinței din 02 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a examinat rezultatele monitorizării serviciilor media audiovizuale de televiziune „NTV Moldova” și „RTR Moldova”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova” prin prisma prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale.

Rezultatele monitorizării au atestat următoarele:

Programe audiovizuale relevante	Programe audiovizuale locale	Programe audiovizuale retransmise	Programe audiovizuale locale în primă difuzare	Programe audiovizuale locale în reluare
13, inclusiv 11 buletine de <i>Știri</i> , și 2 buletine de <i>Новости</i> .	13, inclusiv 11 buletine de <i>Știri</i> , și 2 buletine de <i>Новости</i> .	În grilă: 6, inclusiv trei ediții ale buletinului de știri <i>Время</i> , o ediție a buletinului de știri <i>Воскресное Время</i> și două ediții ale emisiunii <i>Время покажет</i> Difuzate: 0 Furnizorul nu a retransmis niciun program audiovizual de știri, dezbateri sau analiză din Federația Rusă.	8, inclusiv 6 buletine de <i>Știri</i> și 2 buletine de <i>Новости</i> .	5 buletine de <i>Știri</i> .

Joi, 24 februarie 2022

Știri, ora 07:30 – 08:15, reluare din 23 februarie 2022 (nu au fost relatate subiecte legate de situația din Ucraina).

Știri, ora 12:00 – 12:14 (buletinul de știri nu are prezentator, informațiile sunt relatate doar de reporter – BETA).

a) „Stare de urgență în Moldova”; „Acțiuni militare în Ucraina” și „Ucrainenii fac cozi la vămi” (pe burtieră trei titluri).

Reporter: *„În Republica Moldova urmează să fie instituită stare de urgență, în contextul conflictului declanșat în Ucraina, în această dimineață. Anunțul a fost făcut de șeful statului Maia Sandu, care susține că o decizie în acest sens va fi luată de Parlament, care a confirmat că astăzi se va întruni într-o ședință extraordinară. Conducerea țării a precizat că toate instituțiile statului, inclusiv cele de forță, sunt în alertă și că a fost creată o celulă de criză pentru gestionarea situației. Totodată, în premieră, Serviciul de Informații și Securitate a instituit cod galben de pericol de atentate teroriste pe teritoriul Republicii Moldova”.*

Știrea continuă cu extrase din discursul președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, care anunță că: *„...va fi convocată Comisia Situații Excepționale pentru a întreprinde un șir de acțiuni necesare pentru gestionarea acestei crize și provocărilor umanitare. Toate punctele de trecere a frontierei sunt deschise și funcționează în regim extins cu echipe suplimentare”.*

În încheierea știrii aflăm că: *„Ministerul de Externe vine cu un apel către toți moldovenii care se află acum în Ucraina să revină acasă. Totodată, instituția a dispus, în regim de urgență, evacuarea membrilor familiilor și personalului auxiliar din Ambasada Moldovei la Kiev și din Consulatul de la Odessa”.*

b) Cozi imense la granița moldo-ucraineană (pe burtieră).

În știre se menționează: *„Punctele de trecere de la hotarul moldo-ucrainean sunt supra solicitate pe segmentul de intrare. Sute de mașini au făcut coadă la punctele vamale Palanca și Tudora. Mașinile cu numerele de înmatriculare ucrainene vin din direcția orașului Odessa”.*

Новости, ora 15:00 – 15:15 (buletin în limba rusă).

a) „В Молдове готовятся ввести ЧП” (pe burtieră).

În reportaj se menționează că ținând cont de situația din regiune, Comisia Situații Excepționale a recomandat închiderea spațiului aerian al Republicii Moldova. Autoritatea Aeronautică Civilă va executa recomandarea, spațiul aerian va fi închis începând cu ora 12:00. În continuare este redat discursul ministrului Afacerilor Externe, Ana Revenco, care a dat asigurări că la etapa actuală, cetățenii Republicii Moldova se află în siguranță și nu sunt expuși riscurilor în legătură cu situația din Ucraina.

b) „Молдова готова принять беженцев” (pe burtieră).

În subiect se relatează despre faptul că Republica Moldova este pregătită să acomodeze câteva zeci de mii de refugiați ucraineni. Este redată declarația Maiei Sandu, care confirmă aceste informații. Totodată, se menționează că conform declarațiilor oficiale ale Ministerului Afacerilor Interne, la etapa actuală, azil în Republica Moldova au solicitat doar 5 persoane. Ana Revenco: *„A fost dispusă instalarea centrelor provizorii de triere a migraților în adiacența punctelor de trecere a frontierei”.*

c) „Ситуация на границе с Украиной” (pe burtieră).

Reporterul vine cu detalii de la fața locului din vama Palanca, relatând despre situația la moment legată de trecerea frontierei de către cetățenii ucraineni. Sunt intervievați mai mulți refugiați care declară că au părăsit Ucraina din cauza războiului. Reporterul precizează că la intrarea în Republica Moldova au fost instalate corturi care oferă suport de primă necesitate pentru cetățenii Ucrainei.

d) „Закрывается воздушное пространство Молдовы” (pe burtieră).

Ministra Afacerilor Interne a Republicii Moldova, Ana Revenco, a declarat că spațiul aerian va fi închis, iar cursele vor fi redirecționate spre alte aeroporturi.

e) „Война в Украине” (pe burtieră).

Moderator: *„Украина объявила военное положение. Чрезвычайную меру одобрила сегодня утром Верховная Рада после начала Россией масштабной военной операции в соседней стране, которую назвала „освободительной”. Официально Киев заявляет, что стал объектом массированной атаки со стороны Москвы и примет ответные меры, чтобы защитить себя”.*

Comentariul reporterului: „Рано утром президент России, Владимир Путин заявил что начинает военную операцию в Украине, направленную на защиту российских граждан на Донбассе”. În continuare este redată declarația liderului de la Kremlin: „Сегодняшние события связаны не с желанием ущемить интересы Украины и украинского народа. Они связаны с защитой самой России от тех, кто взял Украину в заложники и пытаются использовать её против нашей страны и её народа. Повторю, наши действия — это самозащита от создаваемых нам угроз и от ещё большей беды, чем та, что происходит сегодня. Как бы тяжело не было, прошу понять это и призываю к взаимодействию, чтобы как можно скорее перевернуть эту трагическую страницу и вместе двигаться вперёд. Никому не позволять вмешиваться в наши дела, в наших отношения, а выстраивать их самостоятельно”.

Comentariul reporterului: „Кремлёвский лидер призвал украинских военных сложить оружие и пообещал противодействовать любому иностранному вмешательству в российскую операцию в Украине”. Declarația președintelui rus Vladimir Putin: „Все военнослужащие украинской армии, которые выполняют это требование, смогут без препятствий покинуть зону боевых действий и вернуться к своим семьям”.

Comentariul reporterului: „В свою очередь, президент Украины, призвал российскую сторону немедленно прекратить атаку на Украину”. Urmează discursul președintelui Ucrainei, Volodymyr Zelensky, care declară: „Народ Украины хочет мира, власть Украины хочет мира, хочет и делает. Делает всё, всё что может. Мы не одни — это правда, Украину в этом поддерживает множество стран. Почему? Да потому что речь не о мире любой ценой, речь о мире и о принципах, о справедливости”.

Comentariul reporterului: „От мира в Украине зависит безопасность всей Европы, заявил Зеленский”. Volodymyr Zelensky: „Безопасность Украины связана с безопасностью наших соседей, поэтому сегодня надо говорить о безопасности всей Европы. Но наша главная цель – мир в Украине и безопасность наших граждан”.

În încheierea subiectului, reporterul precizează: „В результате российской военной операции всего за несколько часов были подавлены средства ПВО Украины и уничтожена военная инфраструктура”.

Știri, ora 18:00 – 18:32 (principalul buletin informativ al zilei).

a) Primul subiect: „Ucraina, în stare de război” (pe burtieră) – subiectul a fost prezentat și în cadrul buletinului de limbă rusă de la ora 15:00.

Moderatoarea: „Ucraina a intrat în stare de război, măsura excepțională fiind acceptată astăzi dimineața de Rada Supremă. Asta după ce Rusia a pornit o amplă operațiune militară în țara vecină, pe care a numit-o „de eliberare”. De cealaltă parte, autoritățile de la Kiev spun că au devenit ținta unui atac militar masiv din partea Federației Ruse și au anunțat că vor riposta pentru a se apăra”.

Comentariu reporter: „La primele ore ale dimineții, președintele Rusiei, Vladimir Putin, a anunțat că armata rusă lansează o operațiune militară care are scopul de a-i apăra pe cetățenii ruși din Donbass”. Imediat urmează declarația lui Vladimir Putin: „Evenimentele de astăzi nu au scop de a încălca interesele Ucrainei și nici a poporului ucrainean, ele au scop de a proteja Rusia de cei care au luat ostatic Ucraina și încearcă să o folosească împotriva țării noastre și a poporului nostru. Repet, acțiunile noastre sunt de autoapărare în fața pericolelor mai mari decât tragedia care are loc azi. Oricât de greu ar fi, vă rog să înțelegeți asta și să îndemnați la colaborare pentru ca să întoarcem mai repede această pagină tragică și, împreună, să ne mișcăm înainte. Să nu permitem nimănui să se implice în treburile noastre, în relațiile noastre, dar să le construim noi înșine”.

Comentariu reporter: „Liderul de la Kremlin a cerut armatei ucrainene să depună armele și a promis să contracareze orice implicare străină în operațiunea rusă din Ucraina”. Vladimir Putin: „Toți militarii armatei ucrainene care vor îndeplini această solicitare, vor putea părăsi fără impedimente zona de acțiuni militare și să revină la familiile lor”.

Comentariu reporter: „De cealaltă parte, liderul de la Kiev, Volodymyr Zelensky a îndemnat partea rusă la încetarea imediată a atacului împotriva Ucrainei. De pacea în Ucraina depinde și securitatea întregii Europe, a mai spus președintele Volodymyr Zelensky”. Urmează fragmente din discursul președintelui ucrainean, care declară că poporul ucrainean dorește pace, guvernarea Ucrainei vrea pace. De asemenea, liderul ucrainean se referă și la faptul că pacea din Ucraina vizează și securitatea Europei: „Poporul Ucrainei vrea pace. Guvernarea Ucrainei vrea pace. Vrea și acționează în acest sens. Noi nu suntem singuri. E adevărat, Ucraina este susținută de o mulțime de țări. De ce? Pentru că nu e vorba de o pace cu orice preț, dar e vorba de pace, principii, echitate. Securitatea Ucrainei este legată de securitatea vecinilor noștri. Iată de ce astăzi trebuie de vorbit despre securitatea întregii Europe. Principalul nostru obiectiv este însă pacea în Ucraina și securitatea cetățenilor noștri”.

În încheiere, reporterul specifică: „Comunitatea internațională a reacționat la conflictul ucrainean cerând celor două părți să adopte o cale pașnică de soluționare, iar președintele Belarusului, Aleksandr Lukașenko, a propus drept locație pentru negocieri, capitala țării sale, Minsk”.

Celelalte subiecte din cadrul buletinului informativ țin de acțiunile întreprinse de autoritățile competente de la Chișinău cu privire la gestionarea eficientă a situației create pe teritoriul Republicii Moldova, urmare a războiului din Ucraina.

b) Stare de urgență în Republica Moldova (pe burtieră). Președinta țării Maia Sandu anunță despre instituirea stării de urgență; prim-ministra Natalia Gavrilița face apel de instituire a stării de urgență; Ministerul de Interne anunță despre amplificarea echipajelor de patrulare.

În continuare sunt prezentate discursul președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, a prim-ministrei Natalia Gavrilița și a ministrei Afacerilor Interne, Ana Revenco, care a declarat că: „...La momentul actual, Republica Moldova nu este supusă niciunui risc legat de situația creată în țara vecină”. La sfârșitul subiectului, reporterul menționează: „...Autoritățile centrale cheamă societatea la calm și asigură moldovenii că toate instituțiile statului sunt funcționale și activează în regim normal”.

c) Cod galben de alertă teroristă (pe burtieră). Serviciul de Informații și Securitate a declarat cod galben de alertă teroristă, în scopul detectării, descurajării și prevenirii situațiilor care pot provoca o amenințare teroristă.

De asemenea, reporterul precizează că: „Serviciul de Informații și Securitate îndeamnă publicul să păstreze calmul și să evite informațiile neverificate și difuzarea acestora și să respecte instrucțiunile emise de Comisia pentru Situații Excepționale”.

d) PSRM îndeamnă la calm (pe burtieră).

Moderatoarea: „Opoziția parlamentară îndeamnă oamenii să-și păstreze calmul. Partidul Socialiștilor cere guvernării să adopte un mesaj oficial în conformitate cu statutul de neutralitate al Republicii Moldova. În același timp, socialiștii s-au declarat dispuși să dea o mână de ajutor Guvernului în depășirea situației de criză”.

Comentariul reporterului: „Partidul Socialiștilor regretă că în ciuda eforturilor diplomatice de a reduce tensiunile în regiune situația a degenerat în Ucraina. În acest context PSRM a îndemnat părțile implicate la calm și la dialog pașnic pentru identificarea unei soluții în interesul oamenilor”. În continuare este citată declarația PSRM, în care se menționează următoarele: „În aceste momente dificile, PSRM vine cu un apel la calm, atât pentru cetățenii țării, cât și pentru reprezentanții regimului de guvernare. Solicităm autorităților să se abțină de la orice acțiuni sau declarații ostile, care ar veni în detrimentul securității și intereselor naționale ale Republicii Moldova. Acum este prioritară protejarea cetățenilor moldoveni aflați pe teritoriul ucrainean și asigurarea drepturilor și intereselor membrilor comunității de moldoveni din Ucraina. Guvernul trebuie să asigure un contact permanent cu oamenii noștri prinși în această situație critică și să le ofere asistența necesară”.

Totodată, reporterul susține că prim-ministra Natalia Gavrilița „declară că face tot posibilul pentru a asigura populația cu tot ce este necesar în ceea ce ține de deteriorarea infrastructurii, aprovizionarea cu gaze naturale sau energie electrică”. În continuare este redat discursul prim-ministrei.

Pe parcurs, este citată o altă declarație PSRM: „*Vrem să asigurăm reprezentanții guvernării că pot conta pe sprijinul și experiența noastră în aceste momente dificile. Chiar dacă suntem parte a opoziției, suntem gata să punem la dispoziție toate capacitățile și experiența noastră, pentru a trece cu bine peste această situație critică. Totodată, îndemnăm poporul Republicii Moldova să nu intre în panică și să rămână calm. Nu avem motive de neliniște atât timp cât țara noastră va respecta statutul său de neutralitate, prevăzut în Constituție*”.

e) Moldova și-a închis spațiul aerian (pe burtieră).

Moderatoarea: „*Republica Moldova și-a închis spațiul aerian până la data de 04 martie. Decizia a fost luată de către Autoritatea Aeronautică Civilă, la recomandarea Consiliului Suprem de Securitate, pentru a evita accidente aviatice, în contextul tragerilor, care au loc deasupra Mării Negre*”. Ana Revenco, ministra Afacerilor Interne a declarat că: „*...una dintre deciziile la care s-a ajuns astăzi este de a închide spațiul aerian. Cursele vor fi redirecționate spre alte aeroporturi*”.

De asemenea, sunt date inserturi cu pasageri din incinta Aeroportului Internațional Chișinău, cărora le-au fost anulate zborurile, dar și declarațiile purtătoarei de cuvânt a Aeroportului.

f) Moldova e gata să primească refugiați (pe burtieră).

Moderatoarea: „*Moldova este dispusă să adăpostească câteva mii de refugiați din Ucraina. În același timp, autoritățile fac apeluri către moldoveni, aflați în țara vecină, să revină acasă*”. Urmează declarațiile președintei țării Maia Sandu despre planul de gestionare a fluxului de imigranți, ale primarului Capitalei, Ion Ceban, care susține că autoritățile orașului au luat toate măsurile necesare pentru a-i ajuta pe refugiați, și ale ministrei Afacerilor Interne, Ana Revenco, privind dislocarea forțelor suplimentare la mai multe puncte de trecere a frontierei.

g) Cozi imense la granița moldo-ucraineană (pe burtieră).

Comentariul reporterului: „*La punctul vamal Palanca, cozile de mașini s-au întins pe kilometri întregi în sensul de intrare în țara noastră*”. Sunt date inserturi cu declarațiile refugiaților.

Celelalte știri din buletin s-au referit la:

h) Au luat cu asalt magazinele (pe burtieră). Reportaj despre luarea cu asalt a unui magazin din capitală de către oamenii care s-au panicat. Sunt date inserturi cu oameni care spun că s-au aprovizionat pentru orice eventualitate, recunoscând că au fost ghidați de panică/ frică/ incertitudine în ceea ce privește situația din țara vecină. La rândul său, prim-ministra Natalia Gavrilița declară că Executivul îndeamnă cetățenii să nu facă aceste procurări de panică, deoarece stocuri sunt suficiente.

i) Șoferii fac plinul (pe burtieră). La stațiile PECO s-au făcut cozi, în opinia șoferilor situația tensionantă din țara vecină ar putea aduce noi scumpiri considerabile pe piața carburanților. Temerile conducătorilor auto sunt combătute de către regulatorul de piață. Sunt date inserturi cu șoferi.

j) Cozi la casele de schimb valutar (pe burtieră). Moldovenii au luat cu asalt casele de schimb valutar. BNM a emis un comunicat de presă în care a asigurat că țara noastră dispune de suficiente rezerve valutare care pot fi utilizate în eventuale situații de criză. Cu aceeași declarație a venit și prim-ministra Natalia Gavrilița.

k) Fond anticriză pentru populație (pe burtieră). BECS propune crearea unui fond anticriză, care va fi un ajutor considerabil pentru familiile cu venituri mici, în contextul majorării tarifelor din ultimele luni. Inserturi cu opiniile oamenilor despre crearea unui astfel de fond.

l) Sezon greu pentru fermieri (pe burtieră). Agricultorii cer ajutor și spun că soluționarea accizelor la motorină poate fi un ajutor semnificativ în noul sezon. Inserturi cu fermieri. De asemenea, deputatul BECS, Radu Mudreac, anunță că formațiunea vine cu modificarea legii bugetului, care ar restitui agricultorilor taxele pe accize.

Hobocmu, ora 21:00 – 21:32 (buletinul informativ în limba rusă).

În cadrul buletinului informativ au fost difuzate știrile din buletinul precedent, de la ora 18:00. Alte subiecte suplimentar nu au fost relatate.

Vineri, 25 februarie 2022

Știri, ora 06:00 – 6:45, reluare din 24 februarie 2022.

Știri, ora 07:30 – 08:10, reluare din 24 februarie 2022 (au fost difuzate aceleași știri ca și la ora 06.00).

Știri, ora 12:00 – 12:20:

Prima știre: *Primele victime ale războiului.* **Reporter:** „Prima zi de război în Ucraina a luat viața a 137 de soldați și civili, iar cifra răniților, anunțată de autoritățile țării vecine, a fost de peste 300. Oficial pierderile suferite de partea rusească nu sunt cunoscute”. Reporterul mai relatează despre situația din noaptea precedentă în Ucraina.

Celelalte știri din buletin s-au referit la:

a) **Stare de urgență în Moldova.** Reporterul relatează despre ședința extraordinară a Parlamentului prin care s-a instituit starea de urgență pentru 60 de zile. Starea de urgență a fost solicitată de către prim-ministra Natalia Gavrilița, care a subliniat că sunt prevăzute 20 de măsuri ce pot fi aplicate în cele 60 de zile. Deputatul PSRM, Vlad Bătrâncea, a declarat că este momentul ca aleșii poporului să dea dovadă de solidaritate și înțelepciune, indiferent de culoarea politică. Totodată, BECS s-a arătat că este gata să ofere Guvernului experiență și expertiză pentru a ajuta cetățenii să facă față crizei.

b) **Aglomeratie în vămile Palanca și Tudora.** Reporterul relatează despre faptul că punctele de trecere din raionul Ștefan-Vodă continuă să înregistreze un flux uriaș de cetățeni ucraineni, care intră în Republica Moldova, pentru a se refugia sau să tranziteze țara noastră. Aglomerație și în nordul țării, la vama Criva. Ministra MAI, Ana Revenco, vine cu declarații oficiale despre fluxul de refugiați și acțiunile întreprinse pentru fluidizarea aglomerației de la frontieră.

c) **Centre pentru refugiați în capitală.** Reporterul relatează despre faptul că primele centre din capitală pentru refugiați au început să activeze din seara precedentă. Ministra MAI, Ana Revenco, vine cu declarații oficiale despre organizarea centrelor pentru primirea refugiaților. De asemenea, primarul capitalei Ion Ceban asigură despre măsurile întreprinse pentru cazarea refugiaților.

d) **Trenul Chișinău-Odessa**, sistat... Totodată, a fost relansată cursa Iași-Chișinău.

e) **Alte 1129 de cazuri de infecție.** Date COVID.

f) **Sezon greu pentru fermieri.** Agricultorii cer ajutor și spun că soluționarea accizelor la motorină poate fi un ajutor semnificativ în noul sezon. Inserturi cu fermieri. De asemenea, deputatul BECS, Radu Mudreac, anunță că formațiunea vine cu modificarea legii bugetului, care ar restitui agricultorilor taxele pe accize.

Știri, ora 15:00 – 15:20 (buletin în limba rusă). În cadrul buletinului au fost difuzate aceleași știri ca și în buletinul de la ora 12:00, fiind actualizat cu 2 subiecte:

a) **Autobuze Odessa-Cernăuți.** **Moderator:** „Din Chișinău mai merg autocare înspre Ucraina, dar numai în două destinații: Odessa și Cernăuți. Șoferii spun că până acum nu li s-a întâmplat nimic ieșit din comun. Dacă din Moldova autobuzele pleacă având 2-3 pasageri, înapoi se întorc pline”. Reporterul susține că autoritățile recomandă șoferilor să se abțină de la cursele spre Ucraina. Inserturi cu pasageri sosiți din Ucraina, cât și cu șoferii de rute.

b) **Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică a anunțat prețuri noi la carburanți.**

Știri, ora 18:00 – 18:40. Buletinul de la ora 18:00 a conținut subiecte din cadrul buletinelor de la orele 12:00 și 15:00, completate de:

a) **Procedura de revizuire a tarifelor pentru energia electrică va fi suspendată pentru o lună.** Anunțul a fost făcut de prim-ministra, Natalia Gavrilița, după o nouă ședință a Comisiei **Situații Excepționale.** Insert cu declarațiile Nataliei Gavrilița, care a mai declarat că a fost extinsă lista cu produse pentru prima necesitate, pentru care este limitat adaosul comercial, iar pe perioada de urgență va fi interzis exportul grâului și zahărului din Republica Moldova. În cadrul subiectului și-a expus poziția și ministrul Economiei, Sergiu Gaibu, care a asigurat că fiecare consumator va fi asigurat cu ceea ce are nevoie.

b) Punctele de trecere – porți de salvare. În subiect se relatează despre faptul că la punctele de trecere majoritatea sunt femei cu copii și bătrâni. Reporterul afirmă că mulți dintre refugiați doar tranzitează țara noastră, iar pentru alții Moldova va fi destinația finală. Refugiații spun că sunt mulțumiți de felul cum au fost întâlniți în Moldova. Inserturi cu refugiați.

c) Acoperiș temporar deasupra capului. Refugiații care intră în Moldova se pot afla timp de trei zile la un centru provizoriu de cazare chiar pe teritoriul punctului de trecere a frontierei Palanca. La necesitate pot fi eliberate acte de identitate provizorii, pentru a se putea deplasa prin Moldova.

d) Apartamente în chirie, la mare căutare. Hotelurile din Chișinău sunt pline, iar agențiile imobiliare cu greu fac față numărului mare de solicitări din partea cetățenilor ucraineni, care au fugit din calea războiului. Însă, în timp ce unii moldoveni sunt gata să ajute gratis, unii au decis să se îmbogățească pe seama suferinței oamenilor. Astfel, mai multe companii au dublat prețul chiriilor. Inserturi cu directori ai agențiilor imobiliare.

e) Fără cozi mari la benzinării. Cozile la benzinăriile din Chișinău nu au mai fost atât de mari ca în ziua precedentă. Șoferii intervievați susțin că nu trebuie să intrăm în panică, atât timp cât suntem un stat neutru. Totodată, locuitorii capitalei susțin că achiziția în exces a produselor creează daune mari economiei. Un șofer: „*Totul o să fie bine, dacă americanii n-o să se implice, pentru că americanii fac tot*”.

f) Justificările magistraților. Subiectul remunerării cu zeci de mii de lei a magistraților CC a ajuns iarăși în atenția opiniei publice. Asta după ce instituția a publicat un comunicat de presă în care încearcă să combată ideea că majorările ar fi fost exagerate.

Știri, ora 21:00 – 21:40 (buletin de limba rusă). Buletinul a conținut aceleași știri ca și în cadrul buletinului de la ora 18:00.

Sâmbătă, 26 februarie 2022

Știri, ora 06:00 – 06:40, reluare din 25 februarie

Știri, ora 07:30 – 08:10, reluare din 25 februarie 2022 (au fost difuzate aceleași știri ca și la ora 06:00).

Pe 26 februarie 2022, „Primul în Moldova” nu a difuzat alte emisiuni informativ-analitice, talk-show-uri etc. Pe parcursul zilei au fost difuzate filme artistice, emisiuni distractive, intelectuale (1), religioase (1), preluate de la „Первый Канал”. Dintre programe locale a fost difuzată, în orele dimineții, emisiunile „Acasă” și „Apel 112”.

Duminică, 27 februarie 2022

Pe data de 27 februarie 2022, „Primul în Moldova” nu a difuzat buletine informative sau alte emisiuni cu conținut politic, analitic sau militar. Pe parcursul zilei au fost difuzate filme artistice și emisiuni de divertisment.

MOTIVAREA DECIZIEI

Evaluarea conținuturilor audiovizuale supuse monitorizării a urmărit respectarea de către furnizor a prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, iar analiza a constatat încălcări de la prevederile art. 13 alin. (1) lit. b), și alin. (6) lit. a) din Cod, potrivit cărora:

(1) „*În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe:*

b) *să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință*”.

(6) „*În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică*”.

Decizia editorială de a renunța la retransmisiunea programelor audiovizuale de știri și dezbateri din Federația Rusă denotă prudență și precauție.

În același timp, însă, Codul serviciilor media audiovizuale obligă furnizorii de servicii media audiovizuale să informeze corect în toate conținuturile, inclusiv în cele locale, fără a distorsiona realitatea sau a o ignora.

În context, pe data de 24 februarie 2022, la realizarea subiectului „*Война в Украине*” din cadrul buletinului de limbă rusă de la ora 15:00 și „*Ucraina în stare de război*” de la ora 18:00 nu a fost asigurată imparțialitatea, echilibrul și favorizarea liberei formări a opiniilor prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, chiar dacă, aparent, principalele puncte de vedere sunt prezentate.

Astfel, președintele rus Vladimir Putin susține că guvernarea ucraineană este luată ostatică: „*Сегодняшние события связаны не с желанием ущемить интересы Украины и украинского народа. Они связаны с защитой самой России и от тех, кто взял Украину в заложники и пытаются использовать её против нашей страны и её народа. Повторю, наше действия — это самозащита от создаваемых нам угроз и от ещё большей беды чем та что происходит сегодня. Как бы тяжело не было прошу понять это, и призываю к взаимодействию чтобы как можно скорее перевернуть эту трагическую страницу и вместе двигается вперёд. Никому не позволять вмешивается в наше дела, в наших отношениях*”.

Ulterior, furnizorul prezintă și discursul președintelui Ucrainei, Volodymyr Zelensky, care însă, nu face nicio referire la acuzațiile aduse de Putin, ci doar susține că țara lui vrea pace: „*Народ Украины хочет мира, власть Украины хочет мира, хочет и делает. Делает всё, всё что может. Мы не одни — это правда, Украину в этом поддерживает много стран. Почему? Да потому что речь не о мире любой ценой, речь о мире и о принципах, о справедливости*”. Mai mult, prin aceste declarații scoase din context este posibil ca știrea să fie înțeleasă în sensul expus de Putin: Ucraina este ostatică, deși nu este clar a cui anume.

La fel, la amenințările liderului de la Kremlin: „*Кремлёвский лидер призвал украинских военных сложить оружие и пообещал противодействовать любому иностранному вмешательству в российскую операцию в Украине*” nu a fost prezentată nicio altă poziție/opinie sau replică, lăsând să se înțeleagă că decizia președintelui rus de a invada Ucraina este una justă și justificată. Ca durată, declarațiile președintelui rus depășesc semnificativ timpul alocat președintelui ucrainean.

Totodată, în reportaj se menționează că: „*В результате российской военной операции всего за несколько часов были подавлены средства ПВО Украины и уничтожена военная инфраструктура*”. În acest caz, nu este citată nicio o sursă și, deci, nu este clar cum a fost trasă această concluzie, partea ucraineană fiind dezavantajată de informații neprobate și dezechilibrate.

Este de menționat că subiectul a fost prezentat și în cadrul buletinului de știri de la ora 18:00.

În același timp, în știrea difuzată pe 25 februarie 2022 – „*Primele victime ale războiului*”, furnizorul încalcă principiul informării corecte cu privire la un fapt sau eveniment, al verificării și prezentării informației în mod imparțial și cu bună-credință când afirmă că: „*Prima zi de război în Ucraina a luat viața a 137 de soldați și civili, iar cifra răniților, anunțată de autoritățile țării vecine, a fost de peste 300. Oficial pierderile suferite de partea rusească nu sunt cunoscute*”. În primul rând, nu este clar cine exact sunt „autoritățile țării vecine” și, deci, nu putem ști cât de veridice sunt aceste cifre. În plus, dacă de cealaltă parte nu există astfel de cifre, nici măcar aproximative sau din surse la fel de neclare, asemenea informație nu se prezintă deloc. Titlul știrii este și el important, pentru că, în urma audierii știrii, reiese că victime ale războiului sunt doar din partea ucraineană. Specialiștii în relatările de război recomandă evitarea statisticilor de acest fel în buletinele de știri, pentru că ele induc ușor în eroare publicul, odată ce sunt greu de probat și se pot schimba foarte repede.

Este de specificat că:

- Prin Decizia nr. 16/96 din 28 aprilie 2021, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a): „*În cadrul programelor*

audiovizuale de știri și de dezbatere, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sânt în dezbatere publică”.

- Prin Decizia nr. 26/173 din 15 iulie 2021, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b): „*În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: Să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.*

În cadrul dezbaterilor publice, membra Consiliului Audiovizualului, Tatiana Crestenco, a propus aplicarea unei singure sancțiuni, prin prisma art. 13 alin. (1) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, și amendă minimă pentru încălcările atestate.

Vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, a declarat că, de asemenea, va susține sancțiunea minimă, dat fiind faptul că monitorizarea a inclus perioada de 24-27 februarie, perioadă în care nu au mai fost acele retransmisiuni de conținuturi, dar, în același timp, deja în buletinele locale lipsește buna-credință în mai multe subiecte.

Membra Consiliului Audiovizualului, Larisa Turea, a propus sancțiunea maximă de 10 000 de lei, propunere susținută de membrul Orest Dabija.

Membrul Consiliului Audiovizualului, Eugeniu Rîbca, a declarat că constată o încălcare evidentă în raportul de monitorizare, dând drept exemplu un subiect în cadrul căruia s-a afirmat că: „*В результате российской военной операции всего за несколько часов были подавлены средства ПВО Украины и уничтожена военная инфраструктура”.* Astfel, Eugeniu Rîbca a opinat că în cazul în care era menționată cel puțin sursa acestei știri, în contextul în care era prezentată informația existentă sau inexistentă din Ucraina, respectiv, se putea vorbi despre respectarea art. 13 alin. (1) lit. b) din Cod. Eugeniu Rîbca a propus aplicarea unei singure amenzi, în mărime de 8 000 de lei, în contextul prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codului serviciilor media audiovizuale.

În temeiul celor constatate și în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, adoptat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova” (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

2. A sancționa cu amendă în mărime de 5000 de lei „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (4) – L. VIȚU-EȘANU, A.

GONȚA, T. CRESTENCO și R. MIHALEVSCHI; CONTRA (3) – O. DABIJA, E. RÎBCA și L. TUREA).

3. A sancționa cu amendă în mărime de 5000 de lei „TELESISTEM-TV” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (5) – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, R. MIHALEVSCHI, O. DABIJA și L. TUREA; CONTRA (2) – T. CRESTENCO și E. RÎBCA).

4. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, „TELESISTEM-TV” SRL este obligată să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform căroră: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

„Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei serviciului media audiovizual de televiziune „Primul în Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform căroră: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică”.

4.1. „TELESISTEM-TV” SRL va prezenta dovada achitării amenzilor în termen de 30 de zile din momentul publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial.

Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL 0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013 „Regulamentul cu privire la Transferul de credit” (cod numeric);

„LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

5. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

6. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV și Serviciul Economie, finanțe și evidență contabilă.

7. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU